

Motion till riksdagen 2022/23:1328

av **Linnéa Wickman och Anna Wallentheim (båda S)**

Stärkt rätt till en rökfri boendemiljö

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur en skärpning av lagstiftningen kan utformas så att hyresvärdar och bostadsrättsföreningar har rätt att förbjuda rökning i bostäder och på balkonger och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tobaksrökning är den enskilt största påverkbara orsaken till cancer och som också medför ökad risk att drabbas av hjärt- och kärlsjukdom, lungsjukdomar och diabetes. Förutom de ökade hälsoriskerna för den aktive rökaren så drabbas också omgivningen av passiv rökning, vilket i sin tur leder till att även icke-rökare utsätts för en större risk att drabbas av hälsoproblem. Särskilt riskabelt är att utsättas för rök upprepat under en längre tid och det bedöms egentligen inte finnas några halter som kan anses ofarliga.

Resultaten i den senaste nationella folkhälsoenkäten ”Hälsa på lika villkor” som Folkhälsomyndigheten genomför regelbundet visar att daglig rökning i befolkningen har minskat över tid. Men det finns fortfarande tydliga skillnader mellan grupper i samhället baserat på strukturella faktorer som påverkar människors livsvillkor som utbildningsnivå, kön, födelseland och ålder. Det tobaksförebyggande arbetet är därmed alltjämt ett angeläget område för att skapa en mer jämlik hälsa.

Historiskt har det varit framgångsrikt att införa fler rökfria miljöer genom att begränsa möjligheterna att röka på offentliga platser som i krogmiljö och under senare tid via den nya tobakslagen som tillkom 2019 även på uteserveringar, entréer som allmänheten har tillträde till, inhägnade idrottsplatser, lekplatser och i anslutning till allmänna färdmedel. Samtidigt är det egna hemmet idag en plats där det är vanligt att drabbas av grannars rökning när tobaksrök och lukt sprids via rökning på balkonger och uteplatser eller via ventilationen i flerfamiljshus. Utöver alla de som ofrivilligt drabbas av andras tobaksrökning så orsakar rökning även skador i bostaden när röken sätter sig i golv, väggar och tak.

Det har blivit allt vanligare att hyresvärdar och fastighetsägare inför rökförbud i sitt bostadsbestånd genom att till exempel skriva in det i hyreskontraktet. Men det finns samtidigt inget tydligt stöd i lagstiftningen eller rättspraxis som förbjuder rökning på balkonger eller inne i lägenheten, varför det rättsliga stödet att genomdriva helt rökfria boendemiljöer är svagt med undantag för särskilda allergihus. Detta trots att en hyresgäst enligt hyreslagen i Jordabalken 12:e kapitlet (1970:994) ”inte får utsätta sina grannar för störningar som kan vara skadliga för hälsan eller försämrar deras bostadsmiljö på ett sätt som inte skäligen bör tålas” och likalydande formulering finns i bostadsrättslagen (1991:614).

Rätten att andas rökfri luft i och i anslutning till sin bostad och inte drabbas av passiv rökning behöver stärkas och lagstiftningen bör ses över för att undersöka hur en skärpning av lagstiftningen kan utformas med syfte att hyresvärdar och bostadsrättsföreningar ges rätt att förbjuda rökning i bostäder och på balkonger.

Linnéa Wickman (S)

Anna Wallentheim (S)